

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/184/НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАТСҮМБЭР СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал
Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: О.Амаржаргал
Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: "Голден пэйж Аудит" ХХК
захирал: С.Оюунгэрэл

Утас: 70117179 Цахим хаяг: info@goldenpageaudit.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах
хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт
4. Аудитын тайлан.....
 - 4.1 Ерөнхий зүйл
 - 4.2 Материаллаг байдал
 - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
 - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
 - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
 - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
5. Аудитын илрүүлэлт
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
МУЕА	Монгол улсын Ерөнхий аудитор
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл

**ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

Аудитийн үйлчилгээний № 01/104
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Батсүмбэр сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйцээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Батсүмбэр сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн “Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай” 2023 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдрийн 06 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зардлын төлбөрийн хариуцах өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээг тогтоосонтой холбоотой мөнгөн хөрөнгийн данс 242,319.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын гол асуудал

Батсүмбэр сумын Эрүүл мэндийн төв нь тусгай зөвшөөрлөөр эргэлтийн эмийн сангаар дамжуулан эм худалдан борлуулах, эмийн сангийн үйлчилгээг эрхлэн явуулдаг, эм борлуулсны орлого 335,302.7 мянган төгрөг цахим баримтад илүү шивэгдсэн байна.

Эргэлтийн эмийн сан нь байрны түрээсийн төлбөр, түрээсийн орлого төсөвт төвлөрүүлээгүй, төсвөөс байр ашиглалтын төлбөр, эм зүйчийн цалин хөлс, шимтгэл, гэрэл цахилгаан, дулаан, ус, хог, тээвэр, шатахууныг зарцуулж байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлан онд 1 удирдах, 26 гүйцэтгэх, 7 үйлчилгээний ажилтан нийт 34 орон тоо батлагдсанаас 27.8 бүтэц орон тоогоор ажилласан байна.

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилтын хүрээнд 12 арга хэмжээг хэргэжүүлэхээр төлөвлөснөөс 87 хувийн гүйцэтгэлтэй ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>339,592,528.76</u>	<u>470,686,073.97</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	193,939,408.66	242,319,899.40
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	193,939,408.66	242,319,899.40
3121	Төгрөг	193,939,408.66	242,319,899.40
31211	Төрийн сангийн харилцах	193,939,408.66	242,319,899.40
33	АВЛАГА	11,690,163.00	25,214,541.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	11,690,163.00	00.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	25,214,541.00
3471	Урьдчилгаа тооцоо	00.00	46,664,000.00
34712	Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	00.00	46,664,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	133,962,957.10	156,487,633.57
351	Түүхий эд материал	72,610,436.49	81,707,095.02
35110	Тусгай зориулалттай материал	2,352,793.00	1,770,670.00
35130	Эм боох материал	70,257,643.49	79,936,425.02
354	Хангамжийн материал	61,352,520.61	74,780,538.55
35410	Бичиг хэргийн материал	853,860.00	823,518.00
35420	Аж ахуйн материал	505,300.00	727,000.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,700,000.00	4,548,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	314,975.00	1,387,500.00
35450	Барилгын засварын материал	6,165,692.00	8,088,942.00
35460	Хүнсний материал	386,600.00	394,719.34
35470	Бусад хангамжийн материал	50,426,093.61	58,810,859.21
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>514,874,831.63</u>	<u>488,981,786.13</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	514,874,831.63	488,981,786.13
392	Биет хөрөнгө	505,581,665.15	479,757,369.69
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	401,481,079.13	402,608,579.13
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(148,642,705.93)	(155,814,871.45)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	133,646,434.00	133,646,434.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(32,335,431.93)	(47,260,878.38)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	241,650,240.55	275,570,756.61
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(112,304,593.86)	(151,778,871.52)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	33,934,305.01	38,077,305.01
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(12,797,613.82)	(16,241,035.71)
39217	Ном	949,952.00	949,952.00
393	Биет бус хөрөнгө	9,293,166.48	9,224,416.44
39301	Програм хангамж	675,000.00	675,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(514,583.40)	(548,958.42)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	9,339,000.00	9,339,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(206,250.12)	(240,625.14)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>854,467,360.39</u>	<u>959,667,860.10</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>13,482,428.00</u>	<u>972,061.58</u>

41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	13,482,428.00	972,061.58
413	Өглөг	13,482,428.00	972,061.58
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,792,265.00	972,061.58
4136	Бусад өглөг	11,690,163.00	00.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	11,690,163.00	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	840,984,932.39	958,695,798.52
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	840,984,932.39	958,695,798.52
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	410,076,192.40	410,076,192.40
51101	Өмч: - төрийн	410,076,192.40	410,076,192.40
512	Хуримтлагдсан үр дүн	285,813,571.75	403,524,437.88
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	285,813,571.75	285,813,571.75
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	117,710,866.13
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	145,095,168.24	145,095,168.24
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	854,467,360.39	959,667,860.10

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,081,913,249.46	1,144,747,124.41
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	148,530,619.46	50,557,774.90
120	Нийтлэг татварын бус орлого	148,530,619.46	50,557,774.90
120009	Бусад орлого	-	240,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /ҮХ/	86,168,942.81	10,375,616.06
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /БМ/	62,361,676.65	39,942,158.84
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	932,892,630.00	1,094,189,349.51
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	490,000.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	3,391,000.00	17,419,780.98
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	250,000.00	17,419,780.98
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,141,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	55,257,200.00	54,070,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	55,257,200.00	54,070,600.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	874,244,430.00	1,022,698,968.53
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	874,244,430.00	1,022,698,968.53
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	914,835,562.41	1,027,287,645.84
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	914,835,562.41	1,027,287,645.84
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	914,209,201.91	1,025,294,650.64
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	527,625,859.75	609,278,745.18
210101	Үндсэн цалин	331,847,794.90	353,428,473.07
210102	Нэмэгдэл	149,192,360.75	185,058,057.12
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,021,988.37	7,378,240.88
210104	Урамшуулал	41,072,315.98	63,413,974.11

210105	Гэрээт ажлын хөлс	491,399.75	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	66,172,112.48	75,902,046.67
210201	Тэтгэврийн даатгал	48,607,881.05	52,409,638.19
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,396,462.63	5,701,096.83
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,517,117.45	5,459,923.62
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	877,031.72	1,109,231.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,773,619.63	11,222,156.45
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	52,874,765.00	57,734,922.58
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,257,265.00	9,646,459.78
210302	Түлш, халаалт	47,248,500.00	47,248,462.80
210303	Цэвэр, бохир ус	369,000.00	840,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41,134,380.30	31,262,792.00
210401	Бичиг хэрэг	3,221,762.00	3,118,392.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,476,000.00	20,586,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,589,110.00	1,984,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,946,100.00	5,573,300.00
210408	Бараа материал ахталсны зардал	4,901,408.30	-
2105	Нормативт зардал	168,296,873.13	165,376,122.31
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	154,003,603.13	149,291,513.65
210502	Хоол, хүнс	14,293,270.00	16,084,608.66
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,173,150.00	2,766,750.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	580,000.00	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	9,593,150.00	1,566,750.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,292,000.00	1,978,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,292,000.00	1,978,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	2,280,561.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	1,408,708.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	576,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	130,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	86,928.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	78,925.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	45,640,061.25	78,714,710.90
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,674,574.00	13,630,649.34
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	42,965,487.25	65,084,061.56
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	626,360.50	1,992,995.20
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	1,619,342.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	1,619,342.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	626,360.50	373,653.20
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	626,360.50	373,653.20
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	167,077,687.05	117,459,478.57
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	251,387.56
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	251,387.56

225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	128,333.26	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	128,333.26	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(128,333.26)	251,387.56
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>166,949,353.79</u>	<u>117,710,866.13</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,089,056,230.00</u>	<u>1,069,214,808.51</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	240,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	240,000.00
120009	Бусад орлого	-	240,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	<u>1,089,056,230.00</u>	<u>1,068,974,808.51</u>
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	159,554,600.00	17,419,780.98
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	250,000.00	17,419,780.98
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,141,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	55,257,200.00	54,070,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	55,257,200.00	54,070,600.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	874,244,430.00	997,484,427.53
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	874,244,430.00	997,484,427.53
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>817,276,686.73</u>	<u>992,018,917.77</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	<u>817,276,686.73</u>	<u>992,018,917.77</u>
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	<u>816,650,326.23</u>	<u>990,025,922.57</u>
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	528,001,266.09	608,650,124.62
210101	Үндсэн цалин	331,873,203.39	352,799,852.51
210102	Нэмэгдэл	149,542,360.75	185,058,057.12
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,021,988.37	7,378,240.88
210104	Урамшуулал	41,072,313.83	63,413,974.11
210105	Гэрээт ажлын хөлс	491,399.75	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	66,346,706.14	76,179,904.67
210201	Тэтгэврийн даатгал	48,782,164.71	52,310,262.19
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,396,472.63	6,078,330.83
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,517,117.45	5,459,923.62
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	877,331.72	1,109,231.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,773,619.63	11,222,156.45
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	51,082,500.00	52,088,946.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,465,000.00	4,157,984.00
210302	Түлш, халаалт	47,248,500.00	47,248,462.80

210303	Цэвэр, бохир ус	369,000.00	682,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	36,819,407.00	32,449,675.00
210401	Бичиг хэрэг	3,299,800.00	3,013,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,790,975.00	21,659,225.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,739,332.00	2,059,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,989,300.00	5,718,000.00
2105	Нормативт зардал	95,877,081.00	137,011,602.50
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	81,877,231.00	120,918,874.50
210502	Хоол, хүнс	13,999,850.00	16,092,728.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	25,957,342.00	58,652,475.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,249,400.00	3,559,900.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,329,900.00	2,914,200.00
210604	Урсгал засвар	21,378,042.00	52,178,375.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,292,000.00	1,978,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,292,000.00	1,978,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	2,049,853.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	1,404,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	350,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	130,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	86,928.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	78,925.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,274,024.00	20,965,340.98
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,274,024.00	20,965,340.98
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	626,360.50	1,992,995.20
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	1,619,342.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	1,619,342.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	626,360.50	373,653.20
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	626,360.50	373,653.20
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>271,779,543.27</u>	<u>77,195,890.74</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	99,932,500.00	28,815,400.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	99,932,500.00	28,815,400.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	99,932,500.00	28,815,400.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	99,932,500.00	28,815,400.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(99,932,500.00)</u>	<u>(28,815,400.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	171,847,043.27	48,380,490.74
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	22,092,365.39	193,939,408.66
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	193,939,408.66	242,319,899.40

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	410,076,192.40	145,095,168.24	285,813,571.75	840,984,932.39
D01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	410,076,192.40	145,095,168.24	285,813,571.75	840,984,932.39
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	410,076,192.40	145,095,168.24	285,813,571.75	840,984,932.39
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	117,710,866.13	117,710,866.13
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	410,076,192.40	145,095,168.24	403,524,437.88	958,695,798.52

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлан

Эзийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		193,939,408.66	(193,939,408.66)	
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,255,263,500.00	1,020,460,664.57	234,802,835.43	81.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,255,263,500.00	1,020,460,664.57	234,802,835.43	81.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,253,281,500.00	1,018,841,322.57	234,440,177.43	81.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	722,691,800.00	608,650,124.62	114,041,675.38	84.2
210101	Үндсэн цалин	524,398,800.00	352,799,852.51	171,598,947.49	67.3
210102	Нэмэгдэл	114,668,600.00	185,058,057.12	(70,389,457.12)	161.4
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,997,600.00	7,378,240.88	(3,380,640.88)	184.6
210104	Урамшуулал	79,626,800.00	63,413,974.11	16,212,825.89	79.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	84,253,100.00	76,179,904.67	8,073,195.33	90.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	56,733,200.00	52,310,262.19	4,422,937.81	92.2
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,880,300.00	6,078,330.83	801,969.17	88.3
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,504,000.00	5,459,923.62	44,076.38	99.2
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,376,000.00	1,109,231.58	266,768.42	80.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,759,600.00	11,222,156.45	2,537,443.55	81.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	52,170,600.00	52,088,946.80	81,653.20	99.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,158,000.00	4,157,984.00	16.00	100.0
210302	Түлш, халаалт	47,262,600.00	47,248,462.80	14,137.20	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	750,000.00	682,500.00	67,500.00	91.0

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	61,660,800.00	32,449,675.00	29,211,125.00	52.6
210401	Бичиг хэрэг	7,806,000.00	3,013,050.00	4,792,950.00	38.6
210402	Тээвэр, шатахуун	38,927,200.00	21,659,225.00	17,267,975.00	55.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,954,900.00	2,059,400.00	895,500.00	69.7
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	11,972,700.00	5,718,000.00	6,254,700.00	47.8
2105	Нормативт зардал	145,164,100.00	137,011,602.50	8,152,497.50	94.4
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	121,884,200.00	120,918,874.50	965,325.50	99.2
210502	Хоол, хүнс	23,279,900.00	16,092,728.00	7,187,172.00	69.1
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	144,435,200.00	87,467,875.00	56,967,325.00	60.6
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	61,250,000.00	31,247,800.00	30,002,200.00	51.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,780,000.00	2,914,200.00	865,800.00	77.1
210604	Урсгал засвар	79,405,200.00	53,305,875.00	26,099,325.00	67.1
2107	Томилолт, зочны зардал	3,525,300.00	1,978,000.00	1,547,300.00	56.1
210702	Дотоод албан томилолт	3,525,300.00	1,978,000.00	1,547,300.00	56.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,064,000.00	2,049,853.00	14,147.00	99.3
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,404,000.00	1,404,000.00	-	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	350,000.00	350,000.00	-	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	130,000.00	130,000.00	-	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	100,000.00	86,928.00	13,072.00	86.9
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	80,000.00	78,925.00	1,075.00	98.7
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,316,600.00	20,965,340.98	16,351,259.02	56.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,316,600.00	20,965,340.98	16,351,259.02	56.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,982,000.00	1,619,342.00	362,658.00	81.7
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,982,000.00	1,619,342.00	362,658.00	81.7
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,982,000.00	1,619,342.00	362,658.00	81.7
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,217,382,800.00	1,014,904,208.51	202,478,591.49	83.4
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,022,443,400.00	1,013,674,208.51	8,769,191.49	99.1
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,022,443,400.00	1,013,674,208.51	8,769,191.49	99.1

35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	194,939,400.00	1,230,000.00	193,709,400.00	0.6
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	1,230,000.00	(230,000.00)	123.0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	193,939,400.00		193,939,400.00	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	193,939,408.66	(193,939,408.66)	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	242,319,899.40	(242,319,899.40)	
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	69.00	56.60	12.40	82.0
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	-	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	-	100.0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	34.00	27.80	6.20	81.8
620001	Удирдах ажилтан	1.00	0.40	0.60	40.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	33.00	27.40	5.60	83.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	34.00	27.80	6.20	81.8
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	26.00	20.40	5.60	78.5
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	8.00	7.40	0.60	92.5

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Батсүмбэр сумын Эрүүл мэндийн төв нь үйл ажиллагааны эрхэм зорилгоо “Эрүүл мэндийн салбарын тогтолцооны шинэчлэлийн хүрээнд оновчтой бодлого аргагүйгээр хангаж, мэргэшсэн чадварлаг хамт олон, дэвшилтэт технологиор тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулан, амьдралын зөв дадлыг иргэн бүрд хэвшүүлэх замаар хүн амын дундаж наслалтыг уртасгана”, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.2-т “Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв”, Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд эрүүл мэндийн төвийн чиг үүргийг дараах байдлаар тодорхойлсон байна.

Үүнд:

- Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв нь Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 16.2 16.7-д заасан үндсэн чиг үүргээс гадна дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:
- Эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж, үйлчилгээ, эх барихын тусламж, үйлчилгээ, сувилахуйн болон сэргээн засахын дагнасан тусламж, үйлчилгээ шаардлагатай иргэнийг холбогдох эрүүл мэндийн байгууллагад илгээх эргэх холбоо тогтоох, тусламж, үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангах
- Харьяа нутаг дэвсгэрийн хүн амын дунд нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах хөтөлбөр, арга хэмжээг зохион байгуулж, хэрэгжүүлэх
- Сэргээн засах, гэрээр үзүүлэх тусламж, үйлчилгээ, өдрийн эмчилгээ, оношилгоо, шинжилгээ хийх
- Түргэн тусламжийн үйлчилгээ үзүүлэх

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Төв аймгийн Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төв нь Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2-т заасанчлан “Хот суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх өрхийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлдэг” Эрүүл мэндийн сайдын харьяа байгууллага юм.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд доорх өөрчлөлт орсон байна.

- ✓ Төсвийн тухай хууль
- ✓ Эрүүл мэндийн тухай хууль
- ✓ Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай хууль
- ✓ Зөвшөөрлийн тухай хууль
- ✓ Эм, эмнэлгийн хэрэглэлийн тухай хууль
- ✓ Засгийн газрын 2023 оны 6 дугаар сарын 21-ний өдрийн 241 дүгээр тогтоолоор Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан тушаалын цалингийн доод хэмжээн
- ✓ Засгийн газрын 2023 оны 6 дугаар сарын 21-ний өдрийн 240 дүгээр тогтоолоор Төрийн үйлчилгээний албан тушаалын зэрэглэл, түүнд хамрах албан тушаалын жагсаалтад өөрчлөлт орсон.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Эрүүл мэндийн төвийн даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын А/05 тушаалаар 4 хүний бүрэлдэхүүнтэй дотоод хяналтын баг томилогдон ажиллаж байна. Дотоод хяналтаар өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж үр нөлөөтэй ажиллаж байна.

Дотоод аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт болон байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 105,200.5 мянган төгрөгөөр буюу 12,3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	193,939.4	242,319.9	48,380.5
Авлага	11,690.2	25,214.5	13,524.4
Бараа материал	133,963.0	156,487.6	22,524.7
Үндсэн хөрөнгө	514,874.8	535,645.8	20,771.0
Нийт хөрөнгө	854,467.4	959,667.9	105,200.5
Өр төлбөр	13,482.4	972.1	-12,510.4
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	410,076.2	410,076.2	0.0
Хуримтлагдсан үр дүн	285,813.6	403,524.4	117,710.9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	145,095.2	145,095.2	0.0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	854,467.4	959,667.9	105,200.5

Дээрх хүснэгтээс харахад нөлөө бүхий өөрчлөлт мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Мөнгөн хөрөнгийн данс 48,380.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь урсгал зардлын дүн төлөвлөснөөс бага буюу 80,5 хувьтай зарцуулсантай холбоотой байна.

Авлагын дансны үлдэгдэл 13,524.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газраас авлага үүссэн байна.

Бараа материал 22,524.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь эрүүл мэндийн газраас үнэ төлбөргүй 39,942.1 мянган төгрөгийн бараа материал ирсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 20,771.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд 28,815.4 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, урсгал засварын зардалд 46,664.0 мянган төгрөгийн их засварын ажлыг дуусгаагүй, дуусаагүй үйлдвэрлэлд бүртгэн үндсэн хөрөнгөнд тайлагнасантай холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 872,679.7 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 56,489.2 мянган төгрөг, нийт зарлагыг 929,168.9 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 191,520.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн баталсан нь цалин хөлс, байр ашиглалттай холбоотой зардал нэмэгдсэнээс шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 132,591.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,006,253.5 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 54,070.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 997,484.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, орон нутгийн төсвөөс 54,070.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, урсгал үйл ажиллагаанд 1,020,460.6 мянган төгрөгийн зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,020,460.6 мянган төгрөг буюу 81,3 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас цалин, хангамжийн материал, эд хогшил худалдан авах зардлуудыг дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/Д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	80302 Нэг иргэнд ногдох нормативаар	682,763.6	673,994.5	8,769.1	98.7
2	81603 үндсэн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээ	339,679.8	339,679.7	0.1	100.0
3	83601 Нэмэлт - Олон улсын байгууллагаас олгосон	1,000.0	1,000.0	-	100.0
4	83603 Нэмэлт - Дээд шатны төсвөөс хуваарилсан	193,939.4	193,939.4	(0.0)	100.0

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа хоол хүнсэнд 18,899.8 мянган төгрөг, бичиг хэргийн материал 9,108.1 мянган төгрөг, тээвэр шатахуун 33,425.0 мянган төгрөг, шуудан холбоо 7,270.6 мянган төгрөг, урсгал засвар 77,505.2 мянган төгрөг, хог хаягдал зайлуулах 13,530.5 мянган төгрөг, багаж техник хэрэгсэл 15,000.0 мянган төгрөг, хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл 5,040.0 мянган төгрөг нийт 179,779.2 мянган төгрөгөөр төсөвлөгдсөнөөс гүйцэтгэлээр 76,330.5 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Голден пэйж Аудит ХХК-ийн аудитор Б.Дашням, Шинжээч Б.Ариунтуяа, Ц.Цацрал нар гүйцэтгэж, анхан шатны хяналтыг аудитын менежер, гүйцэтгэх захирал С.Оюунгэрэл хэрэгжүүлж, хяналтыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Аудитор Ц.Саранчимэг, аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Голден пэйж Аудит ХХК-д 2024 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 11/02 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 914,835.6 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 13,722.5 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 9,605.8 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллага нь бүтэц орон тоог нэмэгдүүлэхгүй байх, үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад бүх төрлийн зардал, төсөл, арга хэмжээг тэвчиж, зардлыг төвийн захирал албан томилолтоор ажилласан зардлаа авахгүй байх зэргээр зардлыг хэмнэх арга хэмжээг авч ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

1. Тайлант хугацаанд шилэн дансанд нийт мэдээлэх 159 мэдээллээс 152 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, хугацаа хоцорсон 2 мэдээлэл, 5 мэдээлэл байршуулаагүй байна. Шилэн дансны мэдээллээр Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын мөнгөн гүйлгээг 134,468.3 мянган төгрөгөөр өссөн дүнгээр дутуу мэдээлсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1.11-д “Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэж заасныг үндэслэн өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай /бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

4.4.2.1 Мөнгөн хөрөнгийн түүврийн горим сорил хэрэгжүүлэхэд үйл ажиллагааны зардал, бараа түүхий эд, материал худалдан авах анхан шатны цахим баримтын бүрдэлд 335,302.7 мянган төгрөгийн цахим баримт илүү шивэгдсэн зөрүүтэй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянан, баталгаажуулах” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, санхүүгийн оршин байх, тохиолдсон байх, үнэлгээ, иж бүрэн байх, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлүүдтэй нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төв аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар авч үзэх

4.4.2.2 Төв аймгийн эрүүл мэндийн газраас эмийн сангийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг олгосон, Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ дүрэмд эрхлэх үйл ажиллагаагаар бүртгэгдээгүй байгаа нь Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн нийтлэг шаардлагад 1.1-д “иргэний эрх зүйн бүрэн чадамжтай байх”, 1.2-т “хуульд заасан бол мэргэжил, мэргэшлийн шалгалтад тэнцсэн, зохих дүгнэлт гаргуулсан байх”, 1.3-д “татвар төлөгчөөр бүртгүүлсэн байх”, 2-т “Зөвшөөрөл эзэмшигч дараах үүрэг хүлээнэ”, 2.1-д “хуульд заасан баримт бичгийг үнэн зөв бүрдүүлэх”, 2.2-т “тухайн үйл ажиллагааг эрхлэх хуулиар тогтоосон нөхцөл, шаардлагыг хангаж ажиллах”, 2.3-д “хуулиар хориглосон, эсхүл хязгаарласан тохиолдолд зөвшөөрөлд зааснаас бусад үйл ажиллагаа эрхлэхгүй байх”, 2.4-д “хуульд өөрөөр заагаагүй бол зөвшөөрөлд заасан үйл ажиллагааг байнга эрхлэн явуулах”, 2.5-д “зөвшөөрлийг эрх бүхий этгээдээс авсан өдрөөс хойш 10 хоногийн дотор энэ тухай татварын албанд мэдэгдэж, татвар төлөгчийн гэрчилгээнд

тэмдэглүүлэх”, 2.6-д, 3 дугаар бүлгийн 3.2.2-т заасан хуульд заасан зарчмыг баримтлах, 2.2-т заасан бүрэн эрхийн хүрээнд зөвшөөрөл олгох гэсэнтэй нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төв аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар авч үзэх

4.4.2.3 Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төв нь тусгай зөвшөөрлөөр эм худалдан борлуулах эмийн сангийн үйлчилгээг давхар эрхлэн явуулдаг, эргэлтийн эмийн сан нэртэй эрхзүйн чадамжгүй, сан нь үйл ажиллагаа явуулахдаа байрны түрээсийн төлбөр төлдөггүй түрээсийн орлого төсөвт төвлөрүүлээгүй, төсвөөс байр ашиглалтын төлбөр, эмийн сангийн эм зүйчийн цалин хөлс, шимтгэл, гэрэл цахилгаан, дулаан, ус, хог, тээвэр, шатахууны төлбөрийг төлж байгаа нь Төрийн болон орон нутгийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлд захирлын эрх үүрэгт 20.5-д “Захирлын гэм буруутай үйл ажиллагаа болон энэ хууль, гэрээнд заасан эд хөрөнгө эзэмших эрхээ хэтрүүлэн буюу урвуулан ашиглах зэргээр тухайн үйлдвэрийн газарт хохирол учруулсан бол уг хохирлыг захирал өөрийн хувийн өмчийн эд хөрөнгөөр бүрэн хариуцна”, 21 дүгээр зүйлд “Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн хөрөнгөөр хандив тусламж, түүнтэй адилтгах аливаа хөтөлбөр арга хэмжээ, нийгмийн шинжтэй үйл ажиллагаа, төсвийн алдагдлыг санхүүжүүлэхийг хориглоно” гэсэнтэй нийцээгүй.

Шийдвэрлэсэн нь: Төв аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар авч үзэх

4.4.2.4 Улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд хөрөнгийн хэмжээ 68,660.7 мянган төгрөг, санхүү байдлын тайлан дээр төрийн өмч 410,076.2 мянган төгрөг буюу 341,415.5 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн Нягтлан бодох бүртгэлийн зарчим 5.1.4-д үнэн зөв байх; гэсэнтэй нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Мэдээллийн алдааг зөв бүртгэх зөвлөмж өгөв

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн Татварын тухай, Төсвийн тухай, Зөвшөөрлийн тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай, Улсын бүртгэлийн тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитаар анхан шатны и-баримтын бүрдэл, цалинтай холбоотой бүртгэл, шилэн дансны мэдээлэл, бичиг хэрэг хөтлөлт, өглөгийн данстай холбоотой бүртгэл, эмийн эргэлтийн сантай холбоотой нийт 5 зөвлөмж хүргүүлснээс 1 зөвлөмж хэрэгжүүлэн ажилласан, 5 зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	1,900.7	1	1,900.7	100.0
Зөвлөмж	2	6,127.4	2	6,127.4	100.0
Нийт дүн	3	8,028.1	3	8,028.1	100.0

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 8,028.1 мянган төгрөгийн 3 зөрчил илэрснээс 1,900.7 төгрөгийн актыг бүрэн барагдуулж, 6,127.4 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Эмийн эргэлтийн сан нь байрны түрээсийн төлбөр төлдөггүй, хувь хүн иргэдэд олгосон цахим баримтыг байгууллагын регистрээр шивдэг, ашиглалтын зардал төлөхгүй байгаа асуудлыг авч үзэх, нормативт зардлын гүйцэтгэлийг давтан хянах, худалдан авалт хийхдээ үнийн харьцуулалт хийдэг эсэх, албан бичгээр харилцдаг эсэхийг авч үзэх.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 86,280.4 мянган төгрөгийн 3 зөрчил илэрснээс, 60,093.8 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах, дахин давтахгүй байх 2 албан шаардлага хүргүүлж, 26,186.6 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж хүргүүллээ.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Бараа, ажил үйлчилгээг авахдаа, бэлтгэхдээ үнийн харьцуулалт хийгээгүй, гэрээ байгуулан гэрээний үүргийн хяналтыг хэрэгжүүлээгүй их засварт 46,664.0 мянган төгрөг зарцуулсан гэрээ дүгнэсэн актгүй, ажлыг дуусгаагүй байгаа нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.1-д заасан "Худалдан авах ажиллагаанд ил тод, өрсөлдөх тэгш боломжтой, үр ашигтай, хэмнэлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг баримтална", 50-р зүйлийн 50.1-д "Худалдан авах ажиллагаанд төлөвлөх, бэлтгэх, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих болон бусад үүрэгтэй оролцож байгаа төрийн албан хаагч дараах үүрэг хүлээнэ", 50.1.1-д "шударга өрсөлдөх нөхцөлийг бүрдүүлэх", 50.1.2-т "төрийн ашиг сонирхлыг дээдлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх"; гэсэнтэй нийцээгүй, УСНББОУС1 тайлангийн эрх ба үүрэг, толилуулга, иж бүрэн зохистой байх, гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь. МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.8-д "байгуулсан гэрээ, хэлцэл, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлаагүй"; 4.2.1.11-д "Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэж заасныг үндэслэн өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.2 Татварын цахим тайлангийн системээр зам ашигласны төлбөр, агаарын бохирдлын төлбөр, газрын төлбөр, авто тээврийн хэрэгслийн төлбөр нийт 303.0 мянган төгрөг, Цалин хөдөлмөрийн хөлс, тэдгээртэй адилтгах орлогоос суутгасан татвар 13,126.7 мянган төгрөгийн татвар илүү төлсөн авлагатай байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.7-д "авлага, өглөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй"; гэж заасныг үндэслэн өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Авлага, өглөгийн талаар холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд 25,214.5 мянган төгрөгийн авлагатай, 972.1 мянган төгрөгийн өглөгтэй гарсан байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8. "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалт, "Санхүүгийн тайлангийн дуусгавар болсон өдөр хөрөнгө /авлага/, өглөг уг аж ахуй нэгж байгууллагад хамааралтай, эзэмших, бүртгэх эрхтэй, өр төлбөрийг төлөх үүрэгтэй байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Өглөг авлага үүсгэхгүй ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Өглөг, авлага үүсгэж ажилласан	1	26,186.6					1	26,186.6				
Худалдан авах ажиллагааг үнийн харьцуулалт хийгээгүй ажлыг дуусгаагүй гэрээ дүгнэсэн актгүй	1	46,664.0			1	46,664.0						
Татварын 9,546.6 мянган төгрөгийн илүү төлөлттэй.	1	9,546.6			1	9,546.6						
Дүн	3	82,397.2			2	56,210.6	1	26,186.6				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Хугацаа хоцорсон 2 мэдээлэл, мэдээлээгүй 6 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын мөнгөн гүйлгээг 134,468.3 мянган төгрөг өссөн дүнгээр зөрүүтэй мэдээлсэн байна.	1	134,468.3			1	134,468.3		
Дүн	1	134,468.3			1	134,468.3		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Эм худалдан борлуулсны орлого 335,302.7 мянган төгрөгөөр илүү бүртгэсэн нь баримтгүй	1	335,302.7					1	335,302.7
Засгийн газрын оролцоо сан 341,415.5 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан.	1	341,415.5					1	341,415.5
Эм худалдан борлуулах эмийн сангийн үйлчилгээг давхар эрхлэн явуулдаг	1						1	
Түрээсийн орлого ашиглалтын төлбөр, эмийн сангийн эм зүйчийн цалин хөлс, шимтгэл, гэрэл цахилгаан, дулаан, ус, хог, тээвэр, шатахууны төлбөрийг зориулалт бусаар зарцуулсан	1						1	
Дүн	4	676,718.2					4	676,718.2
Нийт дүн	5	811,186.5					5	811,186.5

ТӨВ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 03 сарын 12 өдөр

Дугаар 11-1410516-ТӨА-2024

Зуунмод

151/НА-СТА-ТЦБ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар бараа, ажил үйлчилгээг авахдаа, бэлтгэхдээ үнийн харьцуулалт хийгээгүй, гэрээ байгуулан гэрээний үүргийн хяналтыг хэрэгжүүлээгүй их засварт 46,664,000 /дөчин зургаан сая зургаан зуун жаран дөрвөн мянган/ төгрөг зарцуулсан гэрээ дүгнэсэн актгүй, ажлыг дуусгаагүй байгаа зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.1-д заасан "Худалдан авах ажиллагаанд ил тод, өрсөлдөх тэгш боломжтой, үр ашигтай, хэмнэлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг баримтална", 50-р зүйлийн 50.1-д "Худалдан авах ажиллагаанд төлөвлөх, бэлтгэх, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих болон бусад үүрэгтэй оролцож байгаа төрийн албан хаагч дараах үүрэг хүлээнэ", 50.1.1-д "шударга өрсөлдөх нөхцөлийг бүрдүүлэх", 50.1.2-т "төрийн ашиг сонирхлыг дээдлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх"; гэсэнтэй нийцээгүй, УСНББОУС1 тайлангийн эрх ба үүрэг, толилуулга, иж бүрэн зохистой байх, гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.11-д "хууль, тогтоомж, гэрээ хэлэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг хэрэгжүүлээгүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт³ ирүүлэх;

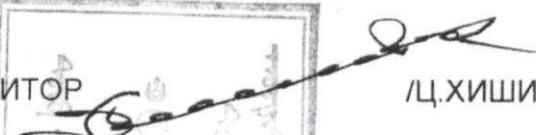
³Төв аймаг, Зуунмод сум, 6 дугаар байр, Төр захиргааны 2 дугаар байр 105 тоот Утас: 70272582

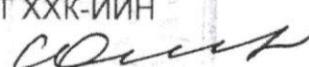
019020062

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Б.Нандинцэцэг, нягтлан бодогч Д.Нямдаваа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

ДАРГА
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

/Ц.ХИШИГЖАРГАЛ/

ГОЛДЕН⁴ ПЭЙЖ АУДИТ ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ /С.ОЮУНГЭРЭЛ/

ТӨВ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 03 сарын 12 өдөр

Дугаар 12-14570516-ТӨА-2024/184/НА-СТА-ТШС
Зуунмод

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын мөнгөн гүйлгээг 134,468,300 /нэг зуун гучин дөрвөн сая дөрвөн зуун жаран найман мянга гурван зуун/ төгрөг өссөн дүнгээр зөрүүтэй мэдээлсэн, хугацаа хоцорсон 2 мэдээлэл, мэдээлээгүй 5 мэдээлэл байршуулаагүй зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3."тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх;", 6 дугаар зүйлийн 6.4-д "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ:", 6.4.4-д "таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг"; 6.4.5-д "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр," гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.11-д "хууль, тогтоомж, гэрээ хэлэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг тогтоосон хугацаанд ил тод, бүрэн байршуулах зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт⁵ ирүүлэх;

⁵Төв аймаг, Зуунмод сум, 6 дугаар байр, Төр захиргааны 2 дугаар байр 105 тоот Утас: 70272582

019040064

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Батсүмбэр сумын эрүүл мэндийн төвийн даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Б.Нандинцэцэг, нягтлан бодогч Д.Нямдаваа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

/Ц.ХИШИГЖАРГАЛ/

ГОЛДЕН⁶ ПЭЙЖ АУДИТ ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

/С.ОЮУНГЭРЭЛ/

⁶Төв аймаг, Зуунмод сум, 6 дугаар байр, Төр захиргааны 2 дугаар байр 105 тоот Утас: 70272582

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn